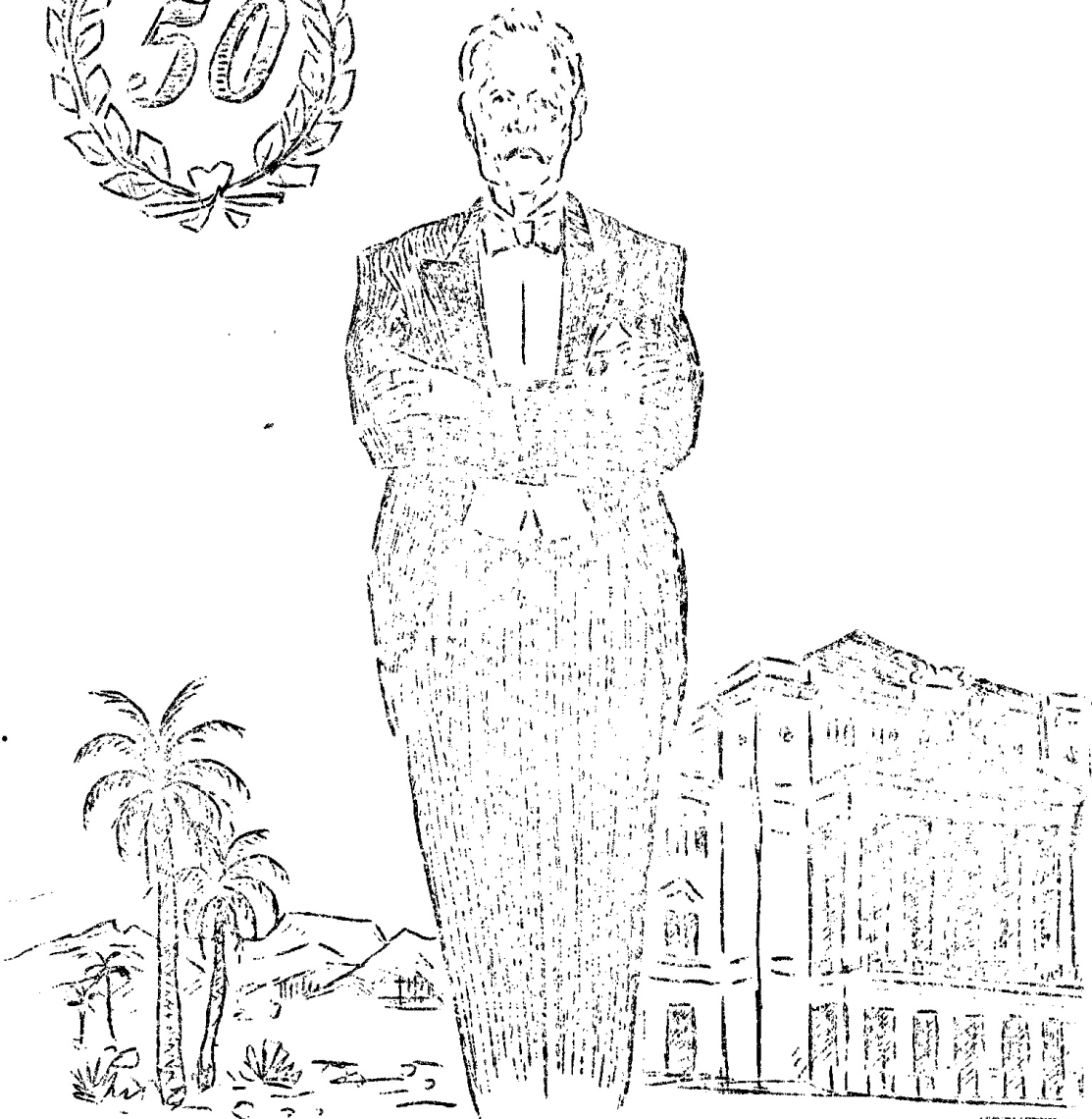

1953

D.K.L.B.

INFORMĀCIJAS

* BĪLETENS *

№1 (13) 1953. JANVĀRIS №1 (13)

Dienvid - Kalifornijā latviešu sabiedrība rīko
Š.g. 24. janvārī plkst. 8:00 Leonardžolijā
2200 W 7 th iela " Park Manor" namā - /pie Alvarado blvd./

Operdziedopa un Tēvzemes balvas laureāta

Ā D O L F A K A K T I Ņ A

50 G A D U

s k a t u v e s d a r b ī b a s a t c e r e s

K O N C E R T U - B A L L I.

P R O G R A M M A

1. Atklāšanas runa.....Rīc. kom. pr. agr. H.Barrājis
2. Referāts par Ā d o l f u K a k t i Ņ u.
Rīc. kom. inf. sekc. loc. Rīc. P.Krusa.
3. Koncerts.
Izpildīs operdziedonis Ā d o l f s K a k t i Ņ s
Pie klavierēm pianiste V e l t a B a r v i t s.
4. apsveikumi.
5. Mielasts un savdabīga dzīve.

- § -

Deju mūziku spēlēs lietuviešu kvarteta.

Ieeja \$ 1.50 no personas.

Lūdz rīcības komiteja.

N.B.

Galdipus laipni lūdzam rezervēt līdz š.g. 23. janvārim pie
rīc. kom. adm. sekc. vad. M.Drum lds kuadzes pa tālruni - RE 1-3940
/ no 6:00 līdz 10:00 vakarā/, vai rakstiski uz adreši - 1633 W 21th
Str. L.A. 7, Calif., jeb pie rīc. kom. sekr. pal. V.Karsela kuadzes
pa tālruni RI 2600 / 6:00 līdz 10:00/ vai rakstiski 1636 Menlo Ave
L.A.6, Calif.

Bārieni un stipri dzērioni galdū klāšanai pērnai līdz.

Alus, atspirdzinoši dzērieni, galda drāmas un trauki dabūjami
uz vietas,

Galdū klāšanu lūdzam izdarīt no plkst. 7:00 līdz 7:30.

Tie tautieši, kas vēl nebūtu iespējuši piedalīties ar savu ar-
tavu J U B I L E J Ā S B A L V Ā I, to varēs vēl izdarīt pirms
Koncerta - Balles sākuma pie rīc. kom. adm. sekc. loc. K.Kalēja kabe

Viesos pie Adolfa Kaktiņa.

Tālā Losandželosas nomalē - Kanoga Parka ielā, kuģu namu nopircis Tēvijas baltvas laurcāts Adolfs Kaktiņš, atgādina klusu subtropisku kūrorta daļu, uz vienas vietas nopiesis auto veltus un nolēpis pabeigt pirdnieciski ikdienību. Grēznas un lāpas palmas sacensās augšāmēs ar eikaliptiem, oranžu un citronkoķi labi sadzīvo ar šokolādi. Šeit ir plaši ceļi un valriekstu dārai. Šeit māju dārzos šodien paaugstinātas kopības farmu. Šeit redz pa goviņ, kašai, ozalītiem. Šeit ir atdabai lāku klusums, smeldzīga vientulība un tālos.

Jau uz ielas redzu, ka dārzu kustās kāds pļedīgs vīrs, viņš nāk pretim automobilim un neuzticīgi raugās uz to. Bet kontakts nebinājās ātri.

"Stāstiet nu, Kaktiņa kungs, kas jūs te esat : pusgraudnieks - valnieks, jeb muižnieks - barons von der Adolf Kaktiņš", jokuju es ar pirmo jautājumu, bet Kaktiņš atbild bez jeb kāda humora: "Kā viens, tā otrs, pats kungs, pats kalps". No mājas jau izsteigusies dziedopa dzīves biedre, ved atbraucējus iekšā, pacienā ar glāzi vīna, kas spiests no pašu dārzu vīnogām, un garsīgiem cepumiem. Bija Ziemsvētku otrā diena.

Mierīgi un lēni stāsta Tēvijai baltvas laurcāts savu pēdējo gadu atgādi. Ar lielu enerģiju un daudzināt ar pāspriemotiem vīriem pārticis liktenim cīņu. Viņš vairākkārtīgi šķērsojis visu arĀriku. Viņš strādājis smagu darbu rūbrīkā. Viņš dziedājis bruņieks. Bet viss tas devās tikai sarūgtinājumus. Sevišķi rūgti bijusi lāta latviešu nelabvēlība. Tautiešu nenovīdība dziedoni padarījusi īgu, bruņus par rītdienu aplidojušas tā vaigu ar rūpēm un nemienu, vientulība iedzīvisusi smaigu no viņa sejas, Viņš ir cilvēks bez smaida. Pat vairāk: "Uz nākotni es raugos ļoti pesimistiski" - raka Kaktiņš, - jo esmu aizmirsts, pamests, pat nicināts. Daudzi jau vīri ir prom citā pasaulē, palikusi tikai tie, kas es neesmu noarvus."

It kā atbrīvojies no uzkrāto domu smaguma, viņš turpina, ka nācis pie pārliecības par savu nedarību kā fiziskā darbam, tā arī dziedāšanai. Ar netu labvēļu palīdzību viņš "sagrabinājis" \$ 2,000 un sešus mēnešus atpakaļ Kanoga Parkā iepircis māju ar prāvu zemes gabalu, lai tur ierīkētu vistu farmu un to, kopā ar savu dzīves biedri paceltu līdz tādām stāvoklim, ka varētu nodrošināt sev mierīgu dzīves pēdējo cēlienu, ja tas būs jāpaveda trindā.

Un tad Kaktiņš rāda savu valstību. Māja no sešām istabām bijusi nolaiesta līdz pēdējai. Viņš, kas nekad nav savās rokās turējis aitu, māju priekšzīmīgi izlīdējis un pārvērtis ļoti pievilcīgi. Prāvais dārzus bijis līdzīgs dārzam. Tādā tam jau pieklājīgs izskats. Pirmā daļa - koku dārzus mājas priekšpusē. Tur vēl nav jūtas, bet tikai lielā šnaini koki. Līdz mājas rāc saknā dārzus. Tur pagaidīti, jo tikai zemēgu atdā un dol pa ogai, jo zīmā tās negatavojoties lēni. Bet zeme jau saknā atdāšanai sagatavota. Liela laupeņi vīnogulājiem. Tie jau šovasar devuši trijas nucas vīna. Un tad rāc dziedopa valstības trešā un galvenā daļa - vistu farma. Viņš pēc visām modernākās zinātnes prasībām ierīkots lielu eikaliptu pašā un viņš 300 baltas spārnotas šonitnieces, starp kurām dziedonim ir vai- cākas sevišķas mēlākas, rācīgi dājas. Farma, kas līdz šim tikai prasījusi pienākas, tādā šod. 20 dol. palju nodāļē un dziedopa sapnis nu ir tikt pie 300 vistām, kas tad dotu pienācīgu atmakā par pūlīniem. Bet kur tad jūtas. Iezekļus inkubātoram un cita vajadzīgā inventāru iegādājis Kaktiņš dāra, ka nābūs tādā latviešu organizācijas, kas ierīkots viņa valstības un māta palīgā.

"Janvārī paiet 30 gadi šonai skatuves dārtībai un man par šonai Losandželosas latviešu sabiedrība rāco švinības." Es interesējos par viņa mīļākām lomām. Tādā bijušas : Š. Koppira Jago, Vagnera Skrajašais Holandietis un Musorgska Boris Gādenovs, bet arī visam pūlīniem viņš vienlīdzīgi atdevis savas sirds dārti. Skatuve bijusi vieta, ka viņš ļoti dzīvojis. Skatuvei viņš palējis tāt fanātiski, ka visā savā mūžā nav atcēlis nevienam izrādī, tāt, ka nav nelaidis nevienam šginājumu.

No rīta līdz vakaram kopā ar savu dzīves biedri viņš rakņājās uz "sava kaktiņa, sava sturīša" zemes. Vēl viņi aiznes viņu ilgus un ce-
rības, mūžīgā Kalifornijas saule rēdina iznaisumu, ko no dienas die-
nā, no nakts nakti nes savā sirdī. Jo darba smagums esot tik liels, ka
naktīs nevarot gulēt : vienam sāpēt kājas, otram - rokas, bet abiem -
sirdis lielo rūpju dēļ.

Aktieri ir īpatnēja tauta. Viņi ir apbrīnojami ar savu nervozitāti
un nepastāvību, aizrautību un entuziasmu. Visi viņi ir neatvairāmā
skatuves spožuma varā. Tur tie jūtas kā svaidīti karāji un nabaga
nerri. Paši viņi to reti samana, ka teātra atmosfērā viņi ir tikai 10
kūstoši mākonīši, ka īslaicīgas vīzijas vai viegli, kaprīzi sapņi,
jo viņu slava, kā saka Heine, ir kā kamēļa nopūta tukšnesī. Neviena
nav tik nežēlīgā laika vērdzībā, kā aktieris.

Mums visiem vajadzētu redzēt A.Kaktiņu uz skatuves, lai atainētu,
cik viņš bija oriģināls, cik visur "pats", cik vienmēr liela radoša
personība, viens no skatuvei izvēlētiem, mūžu svaidītiem un tautas
kronētiem. Viņš vēl ir starp mums. Viņš ir starojošākā atmiņa no
dziintenes operas, viens no tiem, kas valdīja uz viņas kā karālis un
iepriecināja un sajūsmināja dvēselas. A. Kaktiņš ir zeltītā lappuse
mūsu teātra vēsturē. Un tamdēļ, ja tauta dziintēs to reizi vajadzēja
ar augstāku atziņu, vai tad trindās saimei nebūtu pienākums darīt
to pašu?

E.Štiglics, Holivūdā.

- § -

A M E R I K A S L A T V I E Š U A P V I E N Ī B A

Amerikas Latviešu Apvienības Centrālās valdes un priekšsēža prof.
P.Lejiņa vēlējums latviešiem ASV gadu maiņā:

Nopietnais un smagu problēmu pilnais laikmets uzliek pienākumus
visiem latviešiem arī 1953. gadā vienotiem neatlaidīgā darbā un ie-
spējamam līdzekļiem sākmēt Latvijas atgūšanu, darīt visu latviešu
dzīvā spēka un latviešu kultūras saglabāšanā, kā arī, saimnieciski un
materiāli Amerikā aizvien vairāk nostiprinoties, sniegt efektīvāku
palīdzību trūcīgā nonākušiem latviešu bēgļiem.

Ārpus Latvijas robežām lielākā latviešu daļa pašreiz atrodas ASV
dzīvojot izkaisīti 48 pavalstīs. Lielie attālumi tomēr nevar būt
šķērslis pulcēties savās vietējās latviešu organizācijās, draudzēs
un kopās ar pienākuma apziņu būt vienotiem un turēties kopā, piesai-
stot katrā ziņā savā vidū jauno latviešu audzi.

ALA - ASV latviešu centrālā organizācija, kā zināms, pastāv tīn
uzdevumiem, kas atsevišķām latviešu vienībām uz vietām nav pa spēkam
un tīn gadījumien, kad jārunā un jārikojas visu ASV latviešu vārdā.
Šo pienākumu veikšanai ALA nākotnē nopieciēšams vēl lielāks ASV lat-
viešu organizāciju, draudžu un katra ASV latvieša atbalsts.

Lai 1953. gadā vēl vairāk sasiēdzamies kopējā darbā un atceramies,
ka ALA var būt tikai tik stipra, cik stipras, dzīvas un aktīvas ir
vietējās latviešu organizācijas, draudzes un kopas, kā arī katrs
latvietis atsevišķi savā latviskā pienākumā. Tīpat kā daudzām citām
tautām arī latviešiem visus vienojošu saite - centrālā apvienība ir
jau pārbaudīta neīciešamība. ALA darbs un pienākumi 1953. gadā būs
latviešu organizāciju, draudžu un katra ASV latvieša rakās!

Prof. P.Lejiņš
Amerikas Latviešu Apvienības
Centrālās valdes priekšsēdis.

- § -

- 2 -

būšot vairs varbūt tikai daži latvieši. Tad tā savai ipešniecci stāstīšot par pagājušiem laikiem un saviem nākotnes sapņiem.

Balles laikā A.Pukinska vadītai augļu kurvja izlozei arī netrūka interesentu. Jaunā gada sagaidītāji izklīda tikai piektajā Jaunā gada stundā.

J.Nikāns

- § -

Losandželosas latviešu sabiedrības pārstāvju apspriede

/7. janv. Intern. Inst. telpās/. Šo sanākumi bija sasaucis un vadījis D.K.L.b. priekšnieks agr.H.Braukis izpildot valdes lēmumu, un tajā piedalījās sekojošās personas : Prof. A.Raisters, Dr.J.Nikāns, Inž. Ed.Drumalds, M.Drumalds, rakstnieks A.Eglīts, skolotāji L.Vīks un D.Agrums, A.Ābele, F.Krusa, V.Kersels, E.Gernatovskis, O.Stumbrs, I.Dižgalvis un agr. H.Braukis.

Bija aicināti, bet neierādās : A.Kersels, F.Barviks, Dr.J.Vācietis, A.Pukinskis, zv. Adv. L.Čagars, A.Tinša, O.Pilmanis un K.Kalējs.

Neatreferējot visas apspriedes gaitu, kas noritēja draudzīgā garā, pievērsim šeit raksturīgākos atzinumus un uzskatus ko pauda sanāksmes dalībnieki.

Prof. A.Raisters: Šeit izskanēja ļoti pareiza doma, ka D.K.L.b. jābūt latviešu vienotājam. Svošumā dzīvojošo latviešu intereses prasa, lai katrā latviešu kolonijā būtu viena kopīga latviešu biedrība, kas uztur ciešus sakarus ar kontinenta centrālo org. ~~ALA~~ un kurā apvienotu vīsus kolonijas latviešus.

Par nožūlošanu D.K.L.b. vēl nav iestājušies daudzi tautieši. Vai biedrības vadība dara visu iespējamo, lai nenormālo stāvokli novērstu?

Ja biedrība tiešām grib uzpaties apvienotājas lomā, tad jāzin, ka no šādas biedrības vadības tiek prasīta sevišķi lielā objektivitāte un vispusīga iecietība. Šajienes latviešiem nav un nevar būt seperātu mērķu. Sabiedrībai jābalstās uz īsti demokrātiskiem pamatiem.

Jā arī kādreiz biedrības lēmumos kādam jānokļūst mazākumā, tad tomēr ir jārespektē vairākums, būt ne ar ko nav attaisnojami, ja mazākums grib uzspiest savas domas vairākumam, kaut vai izstājoties no sabiedrības. Tas nav demokrātiski.

Arī biedrības biļetēnam jābūt objektīvam, ar vispusīgu informāciju.

Inž. Edv. Drumalds : Lai miers Losandželosā būtu pilnīgs, jāpanāk miers un vienpratība arī draudžu starpā. Ieteicu izveidot neitrālu komisiju domstarpību pētišanai un sabiedrības objektīvai informācijai.

Red. piezīme - Sanāksme lūdza prof. A.Raisteru draudžu domstarpību lietā ievākt ziņas, un, ja iespējams ko darīt šo domstarpību novēršanai, to kārtot abu draudžu starpā un saziņā ar Archib. v. prof. Kundziņu.

Marga Drumalde: es domāju, ka viens no jaunās valdes uzdevumiem būtu - veidot biedrības dzīvi neatkarīgu no garīgām org. nīščējām jeb draudzēm tā, lai saistītu vīsus tautiešus kopīgā un draudzīgā saistē. Katrs lai lūdz Dievu kad un kur viņš to vēlas; bet miera un sadraudzību biedrībā!

Vidusskolas skolotājs L.Vīks: Lai apvienotu D.K.L.b. pēc iespējas vairāk tautiešu, jāizbeidz savstarpēja neiecietība un visiem jāpārkļaujās kopīgiem sabiedrīski - nacionāliem mērķiem, uzticībā vienam pret otru. Biedrības biļetēnam objektīvi jāinformē par visiem sabiedriskās dzīves vietējiem pasākumiem un notikumiem latviešu dzīvē. Vēlams vietējās latviešu jaunatnes organizēšanās kopdarbībā ar D.K.L. biedrību, pieaicinot padomā piedzīvojušus darbiniekus jaunatnes audzināšanā.

D.Agrums : Laba sadarbība un saskapa nav bijusi tāpēc, ka nesaskapas no biedrības esam pārnesuši uz baznīcu un tad no baznīcas atkal uz biedrību. Ja mums tagad ir divas draudzes un tām ir domstarpības, tad tās jākartojamas pašām draudzēm ārpus biedrības. Draudžu strīdus

jautājumi turpmāk nav iztīrījumi biedrības biļetēnā. Par biedrības mērķiem, kas rakstāti statūtos, nevarētu nesties tādas domstarpības par kurām būtu jākaro. Mēlaine slēpās arī mūsu pašos - trūkst iedziētības un savaldības. Ikvienam uzskatu, kas nesaskan ar mūsu, mēs uzskatām kā naidīgi virsta pret mūsu personīgi un veikam pārstāvīgās konsekvences : izstājamies no valdes, aizojam no biedrības u.t.t., kas rada auglīgu vidi jaunām nesaslāpām. Esam pazemūjuši arī savstarpēju uzticību un uz visu raugamies ar aizdomām. Ja kāds mums savu agrāko nostāju, to iztulkojam kā manevri, aiz kāds kaut kas sāpēkas, par negodīgu diplomātisku spēli, ko etkal pēnām ļaunū.

No visiem šiem ļaunumiem mums jāizceļam, lai mūsu biedrība būtu tā, kas apvienotu vienā draudzīgā saimē visus šojienas tautiešus. A.Ābele: Ņemot vērā apstākli, ka mūsu tautas daļa atrodis triušā ar noteiktu uzdevumu, domāju, ka mūsu dzīvē vienam pret otru jābūt iedziētīgiem un jārospektē sabiedrības vairākums. Noteiktiem no mūsu uzskatu paušanas, bet to darot savā org., tūlaj neizstaties un neskalēt to, ja savus nodomus neizdēās izvest dzīvē. Pretējā gadījumā skaldīšanās procesā mēs savus spēkus un nezinā reiz novedīsim pie nulles. Aprūpes un kultūras fondu atbalstam no vienas, bet ne no daļas latviešu sabiedrības, jo tā ir visu latviešu lieta.

F.Krusa: D.K.L.b. kā sabiedriski kulturālai org. jābūt neitrālai draudžu jautājumos, jo garīgā dzīve šķirama no laicīgās. Informācijas biļetēns izdodams kaut vai divas reizes mēnesī, bet ar vēl vispusīgāku informāciju, kas aptver ziņas par visām vietējām organizācijām. Informācija "Laikā" bieži ir neobjektīva, tā iemesla dēļ, ka redakcija izdara svītrojumus pēc sava prāta.

Miera draudžei nav ne kādu pretenziju uz amatiem D.K.L.b. bet gan grib panākt sabiedrisku saprašanos un miera.

Olafs Stumbris : Par ārējo informāciju: pievēršama lielāka vērība objektīvai ārējai informācijai. F.Krusas jauntnes pulciņa atklāšanas vakara atmosfērijums laikrakstā "Laikā" mināms kā beļģas objektivitātes paraugs, jo starp vakara aktīvajiem dalībniekiem nebija minēts neviens lozanšēlosas ev.-lūt. draudzes locēļi. Saprotams, ka tāda veida informācija rada neuzticību un sarūgtinājumu pulciņa dalībnieku starpā, kādēļ tendencioza rakstīšana izbeidzams.

Par D.K.L. jauntnes pulciņa : Jauntnes pulciņš radīs laikā, kad saasinātas attiecības dažādo lozanšēlosas org. starpā liecīja tam neklēt tuvu kontaktu ar šim organizācijām pašu pulciņa eksistences dēļ. Neizmirsēsim, ka tā ir pirmā org., kurā kaut cik sekūīgi apvienojušies abu pastāvošo latviešu draudžu locēļi un kur šī apvienošanās notika tad, kad noskaņojums abās pusēs bija vienlabvēlīgāks.

Red. piezīme: Bet kā ar dejas grupu?! Vai tie nebija pirmie?!

Pretēji paredzējumiem, apspriede noritēja korēkti, bez asumiem un apvainojumiem. Katrs runātājs centās pēc iespējas pieiet tuvāk lietas būtībai. Par to rakstnieks A.Ēlītis izteica savu pārstāvīgu. Salīdzinot to ar līdzīgu sākumi kādē citā štātā, kur jo tālāk runāts, jo lieta kļuvusi ļaunāka, te turpretim esot pānūji otrādi - stāvoklis pastāvīgi uzlabojoties.

So novērojumu pasvātroja arī Dr.Š.Nikins savā beigū vārdē, sevišķi uzsverot to, ka tās sabiedrības daļas pārstāvji, ko jau bijis pieņemts uzskatīt par atšļēlušos no latviešiem, šovakar runājuši arī latē latviešu patrioti. Ja no šīs sākmes neviens neesot aizgājis, tad esot iemesls ticēt, ka tā būst arī nākotnē un miera un sadarbības searība tiešām nodibināšoties. Bet miera un saticība šo trimdas apstākļos tomēr vēl neesot mūsu galvenais uzdevums. Mūsu galvenais uzdevums - cīnīties par latvijas atbrīvošumu. Tāpēc nepieciešami atbalstēt ne tikai ALA Kultūras un Aprūpes fondu, bet arī idejiskās cīņas t.i. ALA informācijas fondu, kā arī centējamki pārdomāt, ko mēs šo uz vietas varētu darīt šinī nolūkā amerikāņu vidi.

Apspriedē piedēzot tās vadītājs H.Brūņis pēteicās par izteiktām domām un ierosinājumiem, ko arī par savtarpēju iedziētību to izmaiņā.

A I Z R Ā D I J U M S

Tos tautiešus, kas sasnieguši vai vēl sasniegs kara dienestā iesaucamo vecumu, daru uzmanīgus uz jūsu informāciju. Šinī lietā laikraksts "Laihs" 7. janv. numurā.

Minētā rakstā teikts, ka atteikšanās no kara klausības resp. lūgums ieskaitīt 4-C klasē, nozīmē atteikšanās no ASV pavalstniecības.

1952.gada 24. dec. stājies spēkā jaunais Mekkerona imigrācijas un naturalizācijas likums, kurš arī samēģina mums labvēlīgos noteikumus par atbrīvošanu no kara klausības USA bruņotos spēkos.

agr. H. Braukis
D.K.L.b. priekšnieks

SVARĪGS PAZIŅOJUMS VISIEM LĪDZŠINĒJIEM MŪSU BIJETĒNI LASĪTĀJIEM.

Nemot vērā to, ka biļetēnu izdošanai un izsūtīšanai paredzētais budžeta postenis samazināts no \$ 240.- pagājušā gadā uz \$ 150.- tekošā gadā, biļetēnu par, beīvu turpmāk piesūtīt varēs tikai biedriem. Nebiedriem to varēs pieņemt tikai pret samaksu

~~\$ 2.- gadā resp. \$ 1.- pusgadā.~~

Tāpēc, lai nerastos pārtraukums biļetēnu saņemšanā nebiedriem ieteicams, vai nu vēstulēs par D.K.L.b. biedriem, norakstot \$ 0.50 izsūtīšanās naudu un \$ 3.- biedru naudu gadā, vai samaksāt augstāk minēto abonenta maksu.

Jar nebiedriem varētu piesūtīt nākošo, t.i. februāra numuru, tad iestāšanās par biedriem vai abonenta naudu norakstot iedziņā ne vēlāk kā līdz 15. februārim.

Kā biedru nauda, tā biļetēna abonenta maksu nosūtama A.Åbelem - 4329 Halddale Ave, Los Angeles 6°, Calif.

Tie tautieši, kas nerunā D.K.L.b. Informācijas biļetēnu un ielūgumus uz sarīkojumiem, lūgti rakstot savas adreses V.Kerscels kantoni, 1636 Main Ave L. 2°, Calif. Telefons RI 2000.

Redakcija.

Redaktors : Dr. J.Nikāns

Vāku zinātnis gleznotājs A.Nukša

Mašīnrakstītāja: V.Kerscle